

ЯМДЕ ЛИЙ

0+

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Колыштса, хор мура!

М.СКОБЕЛЕВЫН фотожо.

Тыгай кугу хорым мый тымарте телевизорышто гына ужинам. Ынде кугешнен кертына: шкенан Марий йоча хорна уло! Тушто 450 удыр-рвезе мура. Тыгай хорым ышташ Марий Эл Республикасые тўвара, печать да калык-влакын пашашт шотышто министр К.А.Иванов ойым пуэн. Каласьме да кўчык жапыште хорым чумырмо. Вуйлагыше – Национальный президент сымктыш школын преподавательже, Кугыжаныш премийын лауреатше Лилия Семенова. 450 йочам кушто муыныт? Районла гыч 180 йочам ўжыныт, молышт Йошкар-Оласе сымктыш школлаште тунемше-влак улыт. Хор икымше концертым шочмын Э.Сапаев лўмеш опер да балет театрын мотор полатыштыже ончыктен. Нунылан театрын оркестрже шоктен. Хор рушла да марла 12 мурым йонгалтарен. Нунын почеш меат «Детство – это я и ты», «Весёлый ветер», «О чём мечтают дети на планете», «Тиде Марий Эл» муро-влакым муралтенна. Йоча хорын вес кугу концертыше 8 майыште лиеш.

Л.СЕМЕНОВА.

1 апрель гыч 2018 ийын кокымшо пелыжлан подписке тургым тўналеш.

Марий Элыште, Пошкырт да Татарстан кундемлаште илыше-влак газетлан почто связь отделенийлаште возалтын кертыт.

Индекс –
П4696.

Моло вере илыше лудшо-влаклан электрон подпискым темлена.

«Ямде лий» газетын акше – 298 тенгеат 80 ыр.

САЛАМЛЕНА!

«ВКонтакте» соц-сетьшыште «Ямде лий – марла йоча газет!» тўш-каштына репост конкурсышто сеньыше – Йошкар-Оласые 1-ше но-меран школын тунемшыже **Катюша КОНЫШЕВА.**

Эн ойыртемалтше серыш

Мо тыгай порылык?

Илен улмаш ик йоча. Тлудо пеш чот осал койышан лийын. Эре оккїл пашам ыштен. Икана тиде йочам ик сай айдеме порылыклан туныктен. Тлудо поро пашан сайже нерген улылтарен. Тлуддеч варарвезе вашталтын.

Порылык – тиде сай пашам ышты-маш да чыла денат келшен илынам.

Теннадий СКВОРЦОВ.

Морко, Шўргыял.

Кугу туткар

Эртыше рушарнян, 25 мартыште, Кемерово олесе «Зимняя вишня» ужалыме рүдериште кугу пожар лийын. ТАСС-ын увертарымыж почеш, туткареш 64 енын ўмыржӧ кўрылтын. Нунын коклаште шукужо йоча-влак улыт.

Тидын шотышто Марий Эл Республик Вуйлатыше А.Евстифеев Кемерово областын губернаторжо А.Тулеевлан телеграммыв колтен. Шке да республикысе калык лўм дене чаманымашым каласен, сусыргышо-влаклан вашкерак тўрланаш тыланен.

Тулыв ужмеке, пожар нерген вигак кугыенлан увертарыман (тендан титакда дене пожар тўналынгынат, шылтыман огыл).

Кечышотым эскере

31 мартыште

«Час Земли» тўнямбал акция эрта.

185 ий ончыч

А.Пушкинын «Евгений Онегин» романже тўрыс-нек савыкталтын.

2 апрель – Йоча

книган тўнямбал кечыже.

6 апрель –

Мультфильмын тўнямбал кечыже. 2002 ий гыч тўня мучко палемдалтеш.

Тўнямбалсе аниматор-влак шке коклаштыш да нашымашым вашталтылыт да калыклан оныклат.

2018 ий – Добровольцын (волонтёрын) идалыкше.

Сенгыше – келшымыш!

Марий Эл Республикысе ОНФ-н енге-влак Йожкар-Оласе Бауман лицейыште «Мы вместе» инклюзивный модышым эртараш полшенит.

Модмашке 100 утла йоча ушнен. Нунын коклаште лицейыште тунемше да тўрлӧ район гыч изинек эмганен кушшо йоча-влак лийыныт. Таза да начар тазалыкан икшыве-влак, ик командыш ушнен, тўрлӧ заданийым шуктеныт. «Иквереш чумырген, сенгымашке шумаш – модышын тўн шонымашыже. Ты гана сенгышыш келшымыш лектын, – ойлен лицейын директоржо Григорий Пейсахович. – Тугеже ўшанен каласена, тиде модышлан старт вес ийынат пуалтеш».

О.КУЗЬМИНА.

Авторын фотожо-влак.

Историйым шергалына

1814 ий 31 мартыште руш войска да тудын союзникше-влак Парижым сенген налыныт. Европым Наполеонын озаланумыж деч утареныт.

Увер-вр-вр

29 март гыч 1 апрель марте Йошкар-Олаште «Михаил Мурашко унала ўжеш» куштызо да хореограф-постановщик-влакын конкурс-фестивальышт эрта. Российысе 15 кундем гыч толшо ансамбль-влакын Гала-концертыштым 1 апрельыште Сенгымашын ХХХ идалыкше лўмеш тўвыра полатышке ончаш вашкыза.

Статистике почеш, 3-4 иаш-влак кече мучко 12 тїжем мутым ойлат.

Республикысе курчак театр Воймил Рабаданын пьесыже почеш шындыме «Маленькая фея» спектакльым 1 апрельыште 11:00 шагатлан ончыкта.

Апрельысе вїдшор мландым помыжалта.

5 апрельыште Т.Евсеев лўмеш Национальный музейыште «Акпатыр – 55 лет» ончер почылтеш. Тушто икымше марий опер нерген пален налаш лиеш.

Кочмо годым олма кидет гыч калвозеш – пиалан вашлиймаш вуча.

Кечывалвел полушарийыште шошо сентябрь гыч ноябрь марте шуйна.

14 апрельыште МарГУ-што «Тотальный диктант» визымше гана эрта. Писатель Гузель Яхина «Дети мои» романже гыч ужашым возаш тўналыт.

Морко район Йогорсола ялын Механизатор-влак урем тўнгалтыште у кугу кермыч пўрт тора гычак волгалт шинча. Тыште шуко шочшан

Андреевмыт еш ила. Галина Сергеевна ден Олег Валентинович 4 икшывым ончен куштат. Ава Морко район Кабаксолаште шочын, 9 классым Волаксола школышто тунем пытарен. Умбақыже шинчымашым Морко техникумышто шуен, вара поварлан тунемын.

Ялыште паша укелан кўра Морко посёлкысо музыкальный школышто ыштен. Кызыт йоча дене шинча. Ялын старостыже. Мураш-кушташ моткоч кумылан. Пелашыже Йошкар-Олаште чоңгышылан тырша. Самырык еш ушкалым, презым, шорыкым, сўснам, чывым, комбым ашна. Пакчасаскам лыг ончен куштат.

- Шуко шочшан ешыште сай мо? Плюсшо да минусшо-влак могай улыт? – Галина Сергеевна дене мутланымашым тўнгалым.

- Шуко шочшан ешыште моткоч сай. Кунам чылан толыт, ўстел йыр кочкаш пырля шинчат, тунам чонлан моткоч ласка. Куанет. Мый кечыгут мўнгыштў шинчем, кажне кечын толмыштым вучем. Ешыште чылан улмо годым погынен шинчына, тўрлў оңайым каласкалена, воштылына. Толмышт вашеш мелнам, когылым кўэшт ямдылем. Лектын каят – моткоч йокрок. Пашамат тўшкан ыштена: изиже изирак пашамышта, кугужо – кугуракым. Йоча-влак шочмек-как, пўртым чоңаш тўнгалме, ўрдыж гыч польшым вучен шинчен огынал. Но кугу ешын, мутат уке, нелылыкшат уло. Окса шагал огыл кўлеш. Изи йоча уло гын, пашашкат каяш огеш лий, вольыкым пукшет, икшыве-влакын школ гыч толмешкышт кочкаш ямдылет, конгаш олтет, вет мемнан ялыште газ уке.

- Шочшыда-влак дене палымым ыштыза.

- Андрей 17 ияш, апрельыште 18 ийым тема. МОСИ-ште «Пожарная безопасность» специальность дене утарышылан тунемеш. Моткоч мастар, ачаж деч пўрўен пашалан тунемеш. Сваркым ышта, пила дене пырням, оңам йыга, пўртым чоңымашат пеш полша. Колюш 14 ияш, Купсола школышто 8-ше классыште шинчымашым пога. Компьютер воктене шуқырак шинчылташ йўрата. Очыни, программист лиеш. Мыланнем сурт кокласе пашамышташ полша: телым лумым шупшеш, вольыкым онча, вўтамбал гыч шудым волта. Надя 9 ияш, Купсола школышкак 2-шо классыш коштеш, чыла «5»-лан веле тунемеш.

Пўртыштў йоча юарла – кугу пиал

Азьял школ пелен йочасадыш коштмыж годым аваже лудын мошта м а н ы н ш о н е н а т о г ы л . И к к е ч ы н Н а д ь я п о с о б и й ы м н а л ы н а , ч ы л а ж е м о н г ы ж о 500 тенге наре. Ондак шкотолын, газетым лышто пел ак дене пукшат кучен да слог дене ыле гын, кызыт йочалудын ончыктен, чыланымаштым ўрыктарен.

- Кугыжаныш (государстве) могай польшым пуа?

- Государствын польшыжо утыжым кугу огыл. Лыгот почеш вўдлан, туллан оксам мўнгеш пўртылат. Кажне тылзын йочалан пособийым налына, чылаже 500 тенге наре. Ондак шкотолын, газетым лышто пел ак дене пукшат кучен да слог дене ыле гын, кызыт йочалудын ончыктен, чыланымаштым ўрыктарен.

Ўдырын сурт кокласе тўн пашаже – кўмыж-совлам мушкаш, пўртым эрыкташ. Костя 4 ияш, йочасадышке эше ок кошт, но вес ийын Купсолашке колташ шонат. Ешыште икшыве-влак моткоч келшен, ваш-ваш полшен илат.

- Шуко самырык еш олашке илаш кая. Тыланда ялыште илаш келша мо?

- Мый олаште илен ом керт. Ялыштак шочынам гын, ялыштак илаш йўратем. Икана олашке унала миенам ыле: чонемлан шыгыр, ласкалык уке, машина шуко. Тушто шортмо веле шуэш. Шочмо верыш толымат, тугай чот ласка, шкемым эрыкан кайык гай шижын колтышым. Эрдене эрак лектын, мый лучо вольык йўкым колыштам, уремыште пошкудо-влак дене кутыркалем.

Озаватын шонымыжо почеш еш - тиде кунам чылан мўнгыштў погынат, пырля шинчын кутырат, каңашат. Ик-кок икшыве ешла ок чуч. Еш верч йўдшў-кечыже ойгырет, тораште улшо лишыл енет-влаклан кечеш икмыняр гана йынгыртет, шерыштым-кочыштым пырля пайлет.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Спорт – тиде куан

Мыйын чонемлан сайын чучеш, вет Тошто Торъял школ таза, чын айдеме-влакым кушта.

Мемнан школна спортсмен-влакым кушташ чыла йӧным кучылтеш. Теве, мутлан, Тошто Торъялыште кажне ийын спорт пайрем эртаралтеш. Тыште ныл команде учаща: Кӱшыл, Кыдал да Ӱлыл Торъял, Кугу Нурмо ял-влак. Тений тагасымашыште тӱрлӧ модыш лийын, йоча да кугуен-влак ече дене мунчалтен учашеныт, шашке, шахмат, лапта, футбол, волейбол дене модыныт. Чыланат чот тыршеныт, но сенгыше икте гына лийшаш. Икымше верым Кӱшыл Торъял сенген налын. Тиде командын участникше-влакым ме шокшын саламлена. Мыйын шоньмаште, тыгай учаשמашым шукурак эртараш кӱлеш, вет йоча-влак спорт дене кылым кучаш тӱналыт, йонгылыш корно деч кораныт, илышыште тиде кугу полышым пуа.

Анна ЯКИМОВА.

У Торъял район.

Увер

Самарыште Юл кундемысе самырык дзюдоист-влак тагасеныт. Йошкар-Олан чапшым Евгений Татаринов ден Софья Одинцова араленыт. Тренерышт – В.Н.Кораблев.

17 мартыште «Марий Элын ечыгорныжо – 2018» XIV тагасымаш эртен. Тушко 400 угла ечызе ушнен. Нунын кокла гыч 100 енже ГТО нормым сдатлен. Эн изи спортсмен – 5 ияш Анна Лоцман, эн кугу ийготан – 67 ияш Владимир Данилов.

Волжский район Карай школышто тунемше Оля Цандекова (**снимкыште**) – тале спортсменке. Икымше классыште тунеммыж годым ече спорт деке шӱмангын. Кызыт 9-ше классыште шинчымашым пога. Тренерже – Алевтина Леонидовна Максимова. «Кум ментгыш куржталмаште районышто але марте эре икымше верым сенген налынам, – палдара Оля. – Кечмогай сенымашке шуаш кӱргӧ вий-куатан, пенгыде чытышан да таза лийман. Кажне кечын, нимом ончыде, тренировкыш лекман».

Л.ГРИГОРЬЕВА.

ТУШТО

Кок панга
коклаште
Кужу кандыра кеча.
Южым чошт-
чошт пӱчкеда.
Тиде –

Спорт
Кӱлешан, шерге.
Пенгыдемда, шуара, виангда.
Спортсменым пагала кажне,
Чапна.
Гена СКВОРЦОВ.
Морко, Шӱргыял.

Мыйын Илья йолташем уло. Пырля ик классыште тунемына. Илья пенгыде капкылан, талын куржталеш. Эстафетыште шыжым кокымшо верым налын. Ече денат писын коштеш. Школ деч вара ме коктын модына.

Владик СУВОРОВ,
4-ше класс.

1-ше номеран Морко школ.

Школыштына «Авам, ачам да мый – спорт еш» модыш кажне ийын эрта. Тений тудо тӱналгыш классыште тунемше-влакым, ача-аваштым, иза-акаштым ушыш. «Смельчаки» ден «Крепыши» кок команде тӱрлӧ конкурсышто вийжым тергыш. «Крепыши» сенгышыш лекте.

Айвика МУСТАЕВА,
Екатерина ИБРАЕВА, 3-шо класс.

Шернур, Мустай.

Зарядке

Мый зарядкым йӱратем – Эрденак ышташ тыршем. Кап йырем пӱрдеш эрак Йыргешке обручем пешак.
Диана АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Эгерсола.

Еш модыш

Чоя пырыс!

Ик кечын авам мыйым колым кучаш колтен. Вачий пырысемат кайынеже, «Мөнгыштө код, оза олмеш лият», – манам. А тудо чоя, сумкашкем пурен шинчын. Мый ведрам, энгырем налым да энгер дек кайышым. Тушто мотор верым муын, энгырем кудалтышым. Икымше колым кучышымат, ведрашкем пыштышым. Жап эртымеке, кокымшо колат логале, ведрашкем шуэн колтышым. Тыге мый 44 колым кучышым. Шонем: мөнгө миём - авам мыйым мокталта, тутло кол шүрым шолта. Ончал колтышым - ведра яра, а воктеныже Вачием кия. Тиде чынак лийын!

Сева НИКИТИН.

Карп

Карпым мөнгысö аквариумшто кучаш лиеш. Тиде кол эн ончык Амурышто илен. Тиде колым лукташлан куд селекционный этапым эртареныт. Японийыште икмыняр түрлө да түсан вашлиялтеш. Мыят тыгай колым аквариумшто кучынем.

Катя СТЕПАНОВА.

Йошкар-Ола, 21-ше номеран школ.

Кужэнгер, Шүдымарий.

Сүретым чиялте.

КОНКУРС!

Йоча-влак, пырысда нерген почеламутым возен колтыза. Эн онгайлан – пöлек.

Могай ушан!

Мемнан шонго пийна уло. Тудын лүмжö – Олач. Икана мемнан дене тыгай томаша лийын. Ме кок йолташ үдырем дене пырля саскам погаш каяш шонен пыштышна. Корзингам налмынам ужын, Олачат тарваныш. Кожлаже тораште, иктаж шым-кандаш менге лиеш. Миен шумеке, вигак энжым погаш тўнална. Погенпоген, кечывал шумымат шижын огынал. Мемнан воктене Олачна пöрдеш. Тудат вучен-вучен ярнен. Возынат онча, иктаж янлыкым ужын, кудалыштынат толеш. Шке семынже шона докан: «Ниным коден каяш ок лий, йомынат кертыт». Тыгак лие. Атына теммеке, мөнгö каяш тарванышна. Ик йолташ үдырем ик могырыш ончыкта, весыже – вес могырыш. Чыланат Олачнам ончал колтышна. Тудо, ончалтышнам шижын, шкенжым эн кугулан ужын. Тыге ме шонго пийна почеш, канен-канен, кас велеш ялышке миен шуна. Могай ушан пий!

Юлианна ЕРМОЛАЕВА.

Марий Турек, Сардаял.

Морко, Арын.

Огай

Пийын

үмыржö урлык деч шога: англичан спаниель ден немьч овчарке 10-14 ий, кавказ овчарке 9-11 ий, ротвейлер 9-12 ий, такса 12-14 ий илат.

Пырля модына

Ме ешна дене Öрша селаште илена. Линда лүман пийна уло. Тудым пешак йöратем. Линда пеш ушан, школ гыч толмынам вуча. Даниил шольым дене пырля модына.

Андрей РЕПИН, 2-шо класс.

Мый пырысем нерген возынем. Мурка – сур түсан, мотор, кугу пырыс. Колям кучаш ок öркәне, мый тудын дене модаш йöратем. Школ деч вара толмемым Мурка вучен шинча.

Даша ОЛЮНИНА, 1-ше класс.

Советский район.

Илья МАКСИМОВ.
Волжский, Пöгъял.

Права тўня мучко

(Тўналтыш класслаште тунемше-влак
коклаште эртараш модыш)

Туныктышо: Йоча-влак, таче
ме пеш кўлешан йодыш-влакым
канашаш тўналына. Илышыште
мом ышташ лиеш? Мом ышташ ок
лий? Мом ме ыштышаш улына?

Мом ме ыштышаш огынал? Вашмутым огына му гын, илен лекташ куштылго ок лий. Икманащ,
закон да права-влак нерген мутланаш тўналына.

1. «МЫЙ – ТИДЕ МЫЙ» модыш

Йоча-влак кагазым да фломасте-
рым налыт. Кажныже онгым да
вияш корным сўретла.

Туныктышо: Айста эн ондак
шкендан пашадам, вара йолташдан
сўретшым тўткырак ончалына. Мо лек-
тын? Сўрет-влак икгай огытыл, кажны-
же ойыртегалтыше. Молан? Тўняште
илыше ен-влак тўрлө улыт: кажныжын
шке койыш-шоктышыжо, шке тўжвал
тўсшө, шке шонымашыже. Но мемнан
икте пырля уша: тиде права да обяза-
ность-влак. Ме нуным иктөр шуктышаш
улына. Права да обязанность-влак нер-
ген лўмын возымо да закон почеш
пентгыдемдыме документ-вла-
кат улыт.

2.

«ЛОТО» модыш

Кажне тўшкалан конверт пуалтеш. Тушто кийыше
кагаз лаштыкын ик велыштыже «Айдемын праваже»
манын возымо (сўретым келыштарыза), вес могырышто
– «Айдемын праважын декларацийже».

Туныктышо: Кызыт айдемын праважын деклараций-
же нерген мутланен налына. Чыла эллаште кучылталтыше
документ-влак кок тўшкалан шелалтыт: деклараций да
конвенций.

Деклараций – тиде темлымаш гына, тудын обяза-
тельный вийже уке (мемнан правам аралыше доку-
мент).

Конвенций – (ойпидыш, договор) – посна йодыш
почеш кутырен келшымаш. Тудын вийже уло, дого-
ворым (ойпидышым) подписатлыше кугыжаныш (эл,
государстве)-влак тудым
шуктышаш улыт.

Декларацийын лон-
чыжо (разделже)-влак
улыт. Нуным статья
маныт.

3.

«МОРОЗКО» йомак почеш сценке

Коча лектеш да тенгылыш шинчеш. Кова
пеленже верлана. Чыланат, кугыватын
ўдыржө деч молыжо, кечшудым шўведат.

Йомакзе: Иленыт улмаш кува ден
кугызаже. Нунын кок ўдырышт лийын.
Чылан палат, извате ава дене илаш куш-

тылго огыл: ыштет – логалеш, от ыште
– адак логалеш. Извате шке ўдыржым эре
мокта, вуйжо гыч ниялта. Кугыватын ўдыр-
жым поктен колташ шона.

Извате ава: Нангай-нангай тудым, кугы-
за. Шинчам тудым ынже уж. Чодырашкак,
йўштышкак нангай.

Йомакзе: Кугыза шинчавўдышым ўштылеш,
но нигуш от пуро: кувам ўчашен от сене.

Кугыза: Тарване, ўдырем.

Йомакзе: Кугыза ден ўдыржө каят.

Туныктышо: Тиде торжа ўдырамаш
йочан илышыжым кошартынеже, тазалык-
шым начаремдынеже. Мемнан дек унала
юрист толын. Айста тудым колыштына.

Юрист (кугурак классыште тунемше):

Мыланна пўралтын юрист лияш,

Миллион закон коклаште илаш.

Шке праватым раш палет –

Ончык лўддымын кает.

Юрист йоча-влаклан права да обязанность-
влак нерген памяткам пуэда. Ийготыш
шудымо паша шотышто районысо комиссий-
ын енгжым ўжыда гын, эшеат сай лиеш.

4.

«КРЕС- ТИКИ- НОЛИКИ» модыш

Туныктышо: Йоча-
влак, айста руш йомакысе герой-влакым шарналтен
шоналтена: нунын могай правашт пудырталтеш?

1. А.Н.Толстой «Приключение Буратино» –
Буратино.

Йоча-влакын ешыште кушкаш правашт уло.
(Пырля канашат.)

2. К.И.Чуковский «Айболит» – Айболит доктор.
Йоча-влакын кугыжаныш деч медицине польшым
йодаш правашт уло. Но нуно шке тазалыкштым
аралышаш улыт.

3. Ш.Перро «Золушка» – Золушка.

Айдемын праважен нерген конвенцийыште возы-
мо: йочан канаш да тудлан уто пашам ыштыктыме
деч аралалташ праваже уло (туныктышо умылтара).

Но йоча-влак кертмышт семын ача-аваштлан
полшышаш улыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Кайык-влак муралтат

(1 апрель -

Кайык-влакын кечышт)

Шошо толын, шошо толын,
Толын кайык шулдыреш.
Урем мучко, чодыра мучко
Куан муру шергылтеш.

Шемгорак:

Йүштö телым,
шыде телым
Крымыште мый
каненам.

Март кыдалне, куанен,
Шочмо верышке вашкем.

Шырчык:

Францийште лийнам,
Март мучаште пörтылам.
Омартам мыйым вуча.
Шочмо кундемем вүчка.

Турий:

А мый Испаний
мланде гыч
Вашкем марий
кундемеш.
Тура-тура каваш
күзем,
Пасум мурем дене темем.

Йүксö:

Апрель мура, апрель гүжла,
Ий пудырген,
шурген кая.
Мыят моткочак
йүкланем,
У шошо семым
верештем.

Кайыккомбо:

Кунам энерна
почылтеш,
Тунам лач
пörтылаш лиш.
Яндар вүдан
Марий Элем -
Мыйынат вет шочмо
кундемем.

Шүшпык:

Пеледалтше майыште
Африке гыч
мый толам.
Пеледалтше кундемем
Мурем дене мокталтем.

Вараксим:

Йүр лиш але уке
Каласаш адак
вашкем.
Шочмо велыш
пörтылам
Да синоптик
мый лиям.

Куку:

«Ку-ку» йүкым
колытат,
Мыйым чыланат палат.
Мурем сылнын шергылтеш,
Чон куан дене темеш.

Шошо толын, шошо толын,
Толын кайык шулдыреш...
Л.Г.ИВАНОВА.
Медведево, Руэм.

1 апрель -
Шертне рушарня

Камиль ГАБДРАФИКОВ.
Медведево, Руэм.

Шертне сылнын пеледеш,
Пушыжо йырваш шарла.
Шокшо кече лишемеш,
Юмо кажным арала.

Тушто

Чылан
йöратат тиде жапым,
Пеш чулым модыкта
туда капым.
Тудын лүмжö ныл
букван веле,
Маналтеш тиде пагыт - ...
Юлия ИВАНОВА.
Кужэнгер, Шорсола.

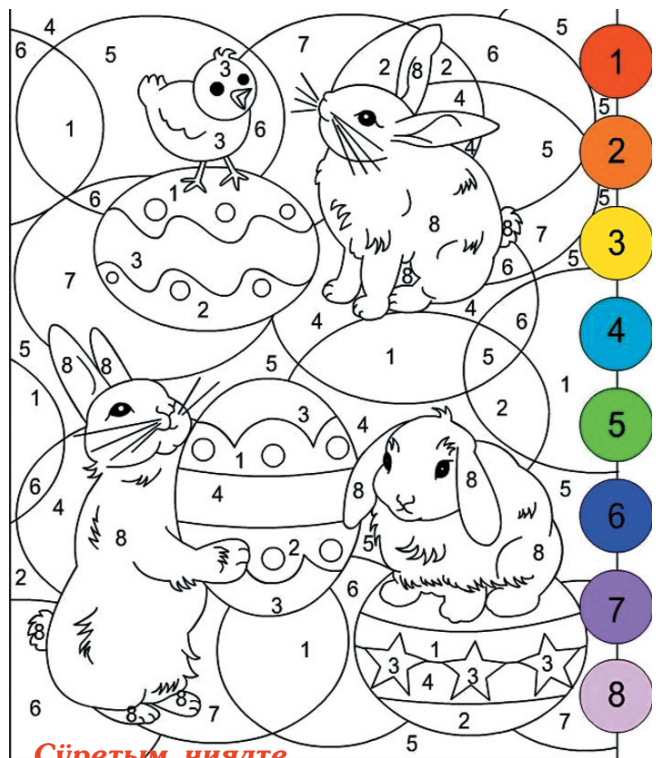
25 ий!

«Кугу Какшан» кугыжаныш пүртүс заповедникым ыштымылан 25 ий темме лүмеш түрлө конкурс, вашлиймаш идалык мучко эрташ тўналыт. Шукерте огыл географийым, биологийым туныктышо-влаклан республикысе семинар лийын. Посна тўткын аралыме пүртүс кумдык-влак нерген мутланеныт. Йошкар-Оласе 23-шо номеран школышто биологийым туныктышо М.А.Гайнутдинова «Кугу Какшан» нерген заповедный урокын презентацийым эртарен. Заповедникын пашаенже Г.Ф.Голомидова «Мир дикой природы» маршрут дене палдарен. Марий пүртүсын поянлыкше дене палыме лийнеда гын, «Кугу Какшан» дене вашкылым ыштыза.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Заповедник деч задаче: Алёша ден Аня Кугу Какшанын шола серыштыже шогат. Алёша энерым вич гана, а Аня ныл гана ийын вонченыт. Алёша ден Аня могай серыште лийыт?

Сүретым чиялте.

Ануш шўжарем У Торъял кыдалаш школышто 2-шо класшыте тунемеш. Тудо изинек мураш, кушташ йöрата. Сымыктыш школыш коштеш. Тудын вуйлатышыже – Елена Петровна Рослякова. Мый шке шўжарем дене кугешнем.
Надя РАМКОВА.
У Торъял.

«Ончалза, могай мастар!»

КОНКУРС!

Элина СЕМЕНОВА, 3 ияш. Йошкар-Ола.

Шошым

Шошым чодыраште Тугае сылне да огай! Мотор кожер лонгаште Пеледыш шöртнö гай. Энер воктене ломбо Ой сылын пеледеш. Сар шўшпыкын сай муро Кумылемым нöлталеш.
Эльвира ИВАНОВА.

Калыкмутышто чот мутым му.

Мутланаш кок ийшыте тунемыт, а йылмым кучен мошташ 60 ият ок сите. Ныл лук деч посна пöрт огеш лий. Кудал утлышо мерангын йолжо кандаше.
Милена МАКАРОВА.
Одо кундем, Алнаш район, Маскиял.

Волжский, Сотнур.

Кроссворд

Мастерской

Рушла гыч марлаш кусаре. Магнит, гвоздь, верстак, молоток, клей, наструг, стол, киянка, доска, долото, клещи, шкаф, халат, отвёртка.
Ксения ОРЕХОВА.
Советский, Öрша.

Йодыш:

Мо эре почмо шинча дене мала?
Вашмут: Кол.

Кевытыште мыняр маскяр ужалат? Шотло.

Пример-влакым шотлыза.

Вашмутым ораваш возыза.

Метаграмме

П дене доскаш возет, Т дене луктын кудалтет.
Т дене мландыште кия, Ш дене энтекым конда.
В.СМИРНОВ.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696. Тираж 1000 экз. Заказ 653. Формат – А-4-8. Директор-тун редактор Л.В.СЕМЕНОВА.
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro, Тел. 8(8362) 45-25-49(факс); 45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.
Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральнй службн Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.
Газетым Печать да массовый коммуникаций шотышто Федерал агентствын окса полшыж дене лукмо.

Соцсетьюсе адрес-влак: ok.ru/yamdelii vk.com/yamde_lii
Авторын да редакцийн шон-машышт түрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.
Редакцийн да издателын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20.